

26 MAART 2021

NR.

Postbus 1150
5900 BD Venlo
088 - 11 91 200
info.ggd@vrln.nl
www.ggdlimburgnoord.nl

Gemeente Nederweert
T.a.v. de heer W Bijlmakers
Postbus 2728
6030 AA NEDERWEERT

datum	25 maart 2021	behandeld door	Milieu/MM/HO/AvdK
uw kenmerk		telefoonnummer	+31881191200
ons kenmerk	UIT051060	bijlage(n)	

onderwerp Advies inzake bouwplan De Peelwachter te Ospel-Nederweert

Geachte heer Bijlmakers,

De gemeente Nederweert heeft het team milieu van de GGD Limburg-Noord (GGD) gevraagd om een advies uit te brengen met betrekking tot het woningbouwplan De Peelwachter Ospel te Nederweert.

Op 1 maart heeft er allereerst een overleg plaatsgevonden tussen de gemeente Nederweert en GGD medewerkers (de heer H. Overman, mevrouw A. van de Kar en mevrouw M. Meijerink). Het doel van dit overleg was om het plan en de aanleiding mondeling toe te lichten.

De vraag van de gemeente is om te kijken wat de mogelijke effecten zijn van de in de omgeving aanwezige agrarische bedrijven op de gezondheid van toekomstige bewoners.

Tijdens dit gesprek heeft de GGD aangegeven om ook breder te adviseren (in de vorm van aandachtspunten/tips) ten aanzien van dit plan. Deze aandachtspunten zullen aan het eind van het advies worden opgenomen.

De door u hiervoor beschikbaar gestelde informatie is o.a.:

- Stedenbouwkundig plan
- Toelichting op woonconcept de Peelwachter; 21 december 2020
- Notitie gezondheid en Veehouderij; rapportnummer J202371.001.003/TST; Pouderoyen en Tonnaer; 23 september 2020
- Aanvullende notitie geur; Pouderoyen en Tonnaer; 26 november 2020
- Situatietekening

Achtergrond: gezondheid en veehouderij

Omwonenden van veehouderijen kunnen een verhoogde blootstelling hebben aan onder meer geur, fijn stof, biologische agentia en infectieziekten. Van geur is bekend dat dit kan leiden tot hinder en gezondheidsklachten zoals misselijkheid en hoofdpijn. Van veegerelateerd fijn stof, endotoxinen en biologische agentia is bekend dat deze tot

gezondheidseffecten kunnen leiden zoals luchtwegklachten en van dier-op-mens overdraagbare infectieziekten.

Voor veel milieufactoren gelden wettelijke normen. Het is bekend dat ook onder de algemeen wettelijke normen gezondheidseffecten optreden, echter het is nog niet goed inzichtelijk vanaf welke concentraties of binnen welke afstand tot aan veehouderijen het risico is verhoogd.

Daarnaast is in de huidige wetgeving onvoldoende opgenomen dat bij vergunningverlening rekening gehouden dient te worden met het **cumulatieve effect** als een gevoelige bestemming omgeven is/wordt door meerdere veehouderijen.

Door gebruik te maken van het GGD advies kan de gemeente gezondheid meewegen in haar besluitvorming rondom deze aanvraag.

Op basis van bovenstaande informatie is het advies van de GGD aan de gemeente om bij lopende- en nieuwe vergunningaanvragen of meldingen, te vermijden dat de gezondheidsrisico's voor omwonenden groter worden. Dit kan door:

- voorkomen nieuwe knelpunten;
- voorkomen dat bestaande knelpunten vergroten.

In onderstaande gezondheidkundige beoordeling is de GGD ervan uitgegaan dat de gemeente zelf de milieugegevens zoals aangeleverd voor de vergunningaanvraag door de initiatiefnemer op juistheid heeft gecontroleerd.

Planomschrijving locatie Meijelsedijk 2-Plattepeeldijk 17 te Ospel

Het betreft een bouwplan op bovenstaande locatie. De locatie ligt in het bestemmingsplan buitengebied. De locatie grenst direct aan de bebouwde kom van Ospel.

Het plan voorziet in één bedrijfswoning (beheerderswoning; conciërge) en 20 zorggeschikte huurwoningen (woonprogramma op begane grond). Verder zijn er een aantal collectieve voorzieningen in het plan opgenomen, zoals gemeenschappelijke tuin en ontmoetingsruimte.

De doelgroep is primair de (oudere) inwoner van Ospel en omgeving. De toekomstige bewoner kan zelf bepalen of hij/zij hier gaat wonen.

In de directe omgeving van het plangebied liggen circa 13 veehouderijen (binnen een straal van 1 kilometer), t.w. 1 melkveebedrijven, 2 vleeskalveren bedrijven, 4 varkens- en 5 pluimveebedrijven en 1 gemengd bedrijf.

De dichtstbijzijnde veehouderijen ten opzichte van de grens van het plangebied zijn ten oost-noordoosten 3 pluimveebedrijven op ca. 200 tot 520 meter respectievelijk; en 2 melkveebedrijven ten noorden, noord-noordoosten op ca. 375 meter respectievelijk. Er bevindt zich geen geitenhouderij binnen een straal van 2 kilometer.

GGD advisering

Het bouwplan wordt gerealiseerd in het buitengebied.

Afstand

GGD Nederland heeft een standpunt (2011) ingenomen dat bij planontwikkeling (nieuwe gevoelige bestemmingen) bij voorkeur een afstand van minimaal 250 meter aangehouden wordt tussen veehouderijen en gevoelige bestemmingen.

In deze specifieke situatie is de afstand gevoelige bestemming en dichtstbijzijnde veehouderij ca. 250 meter.

Geur

Geurwaarneming is een biologische reactie op geurstoffen hetgeen kan leiden tot lichamelijke reacties. De hinderlijkheid is afhankelijk van de aangenaamheid, duur, frequentie en intensiteit van de geur en deze is individueel bepaald. Geur kan leiden tot hinder en daarmee samenhangend klachten als misselijkheid, hoofdpijn, prikkeling van slijmvliezen, irritatie van ogen en neus en slaapproblemen.

De GGD acht maximaal 20% geurhinder acceptabel in het buitengebied. Dit hinderniveau komt overeen met een maximale voorgrondbelasting van 5 OU/m³ en een maximale achtergrondbelasting van 10 OU/m³ in het buitengebied.

Voor het beoordelen van het woon- en leefklimaat is de achtergrondbelasting het belangrijkste.

In de beschikbare rapportage staat vermeld dat de achtergrondbelasting op de planlocatie varieert tussen 8.1 en 9.7 OU/m³.

Bij de realisatie van deze planontwikkeling wordt voldaan aan de gezondheidkundige advieswaarde in het buitengebied.

Opmerking: in de geurgebiedsvisie van Nederweert (2017) geldt voor dit plangebied een geurnorm van 9 OU/m³.

Fijn stof / biologische agentia

Blootstelling aan fijn stof (PM_{2.5} en PM₁₀) kan leiden tot luchtwegklachten, acute klachten van ogen, neus en bovenste luchtwegen en verminderde longfunctie. Naast het fijn stof dat direct afkomstig is uit de stallen, vindt vorming van secundair fijn stof plaats doordat het vrijkomende ammoniak uit de stallen reageert met andere stoffen in de lucht. Deze omzetting gebeurt in de hogere luchtlagen van de atmosfeer waardoor het effectgebied van secundair fijn stof ver buiten de leefomgeving van omwonenden ligt en effect heeft op de volksgezondheid. Het is niet te verwachten dat concentraties secundair fijn stof zeer lokaal, direct rond veehouderijen, hoger zijn dan op grotere afstand. Het is daarom niet aannemelijk dat de gezondheidsrisico's als gevolg van fijn stof voor omwonenden van veehouderijen significant afwijken van die van mensen die verder af wonen.

De wettelijke norm voor PM₁₀ ligt op 40 ug/m³ en maximaal 35 overschrijdingsdagen met een belasting van 50 ug/m³.

Ook onder deze norm worden gezondheidseffecten gevonden.

Vandaar dat de WHO deze norm heeft aangescherpt en de volgende strengere normen hanteert, te weten PM₁₀ 20 ug/m³ en voor PM_{2.5} 10 ug/m³ (jaarlijks gemiddelde).

In de beschikbare rapportage staat vermeld dat de achtergrond concentratie fijn stof (PM₁₀) 19-20 ug/m³ bedraagt. (Grootschalige Concentratiekaart NL, RIVM 2020).

Indien de fijn stof emissie van de nabijgelegen veehouderijen in de toetsing wordt betrokken bedraagt de cumulatieve belasting voor het plangebied 20-24 ug/m3.

Endotoxinen

Endotoxinen kunnen via inademing acute luchtwegklachten en chronische effecten op de luchtwegen veroorzaken.

Op dit moment wordt de advieswaarde van 30 EU/m3 (buitenlucht) gehanteerd, in afwachting van uitkomsten van onderzoek naar de variatie en spreiding in metingen van endotoxinen.

In de beschikbare rapportage is een indicatieve cumulatieve endotoxine belasting berekend. Deze contour ligt over een gedeelte van het oostelijk deel van het plangebied.

Conclusie en aanbevelingen

De planlocatie ligt in het buitengebied van de gemeente Nederweert (Ospel).

De beschreven milieufactoren voldoen aan de gezondheidkundige advieswaarden.

Met deze planontwikkeling kan een aanvaardbaar woon- en leefklimaat worden gewaarborgd.

Aanvullend kan opgemerkt worden dat dit woonconcept kan bijdragen aan positieve gezondheidseffecten (sociale cohesie, ontmoeten, bewegen etc.).

Naast het zorgen dat de schade aan gezondheid zo laag mogelijk is kunnen we ook de gezondheid bevorderen door het stimuleren van gezond gedrag en zorgen dat dit een makkelijke keuze is. Het levensloop bestendig woonconcept voorziet in het bevorderen van de sociale cohesie van de bewoners. Er is gedacht aan ontmoetingsplekken en door de ligging in het buitengebied wordt het bewegen in de natuur gestimuleerd.

Het woonconcept speelt wat betreft het bevorderen van de gezondheid van de toekomstige bewoners behendig in op de toekomst.

Aanvullende aanbevelingen/tips zijn:

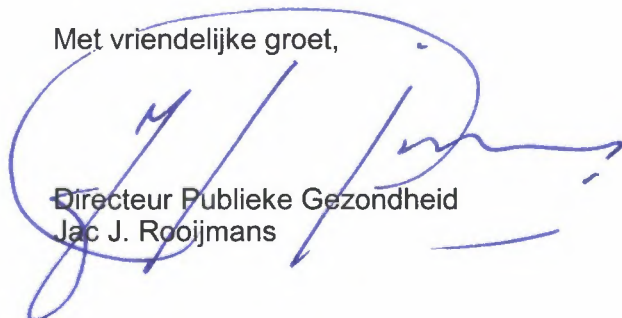
- De GGD vindt een goede communicatie met en naar de omgeving belangrijk. De eventuele negatieve risicoperceptie van omwonenden kan door het krijgen van goede informatie en voorlichting positief worden bijgesteld. Aanbevolen wordt dan ook hier vóór en tijdens planrealisatie voldoende aandacht aan te besteden.
- Het sociale domein en het gebiedsgericht werken investeren veel in zelf- en samenredzaamheid. Het is daarbij dus belangrijk om vooraf te vragen wat de bewoners nodig hebben.
- Het inpassen van deze woningen in het plangebied met inpassing van groen heeft een directe relatie met gezondheid. De aanwezigheid van groen is positief geassocieerd met de ervaren gezondheid van bewoners.
- Een goede woning is zowel duurzaam (energiezuinig, goed geïsoleerd, klimaatbestendig) als gezond. Door zorg te dragen voor een prettige temperatuur en luchtvochtigheid, een goede binnenluchtkwaliteit en voldoende rust in het gebouw kunnen gezondheidsklachten die samenhangen met het gebouw worden voorkomen. Mensen zijn immers veel in gebouwen en circa 70% van hun tijd in hun eigen woning. Schadelijke stoffen zoals koolmonoxide horen niet in een gezond gebouw. Ventilatie, verwarming en zonwering zijn eenvoudig te bedienen en onderhouden. Een aantal aanvullende aandachtspunten ten behoeve van het

binnenklimaat van de woningen zijn:

- a. Mechanisch ventilatiesysteem:
    - i. Indien mechanisch ventilatiesysteem in woningen wordt aangelegd, denk aan goede controle ontwerp- en inregelgegevens, geluidsniveau van het systeem
    - ii. Onderhoudscontract t.b.v. mechanische ventilatie
    - iii. Plaats van inblaasventielen om luchtstroomhinder te voorkomen (juiste soort ventielen)
  - b. Minimaal één zijde die rustig is, waar geen geur of geluid overheerst en met een prettig (zo mogelijk groen en natuurlijk) uitzicht en/of buitenruimte
  - c. Klimaatbestendige woning.
  - d. Een koele omgeving is vooral van belang in een omgeving waar als gevolg van klimaatverandering 'hitte-eilanden' ontstaan en daarmee gepaard gaande hittestress optreden.
- In het kader van het verduurzaming vraagstuk en de met enige regelmaat gemelde overlastmeldingen adviseren we terughoudend te zijn met houtkachels. Vanuit gezondheidskundig oogpunt is het goed blootstelling aan houtrook zoveel mogelijk te beperken. Rook is altijd ongezond. Ook voor de stoker zelf.
  - Geluidsniveau airco's en buitenunit warmtepomp
  - Aantrekkelijke plekken bieden mensen gelegenheid te ontmoeten, ontspannen en bewegen. Dit voorkomt eenzaamheid en draagt bij aan de fysieke fitheid en sociale cohesie. Ook draagt het bij aan de preventie van hart- en vaatziekten, overgewicht, stress(gerelateerde klachten), diabetes en meer. Door de plekken voldoende dichtbij en voor iedereen, ook kwetsbare mensen, makkelijk toegankelijk te maken kunnen zij goed gebruikt worden.

Mocht u naar aanleiding van bovenstaande vragen hebben dan kunt u contact opnemen met het team Milieu (contactpersoon mevrouw drs. M. Meijerink of de heer H. Overman) of het team strategie en beleid (contactpersoon mevrouw dr. A van de Kar) (tel. 088-1191200).

Met vriendelijke groet,

Directeur Publieke Gezondheid
Jac J. Rooijmans

i.a.a. Gemeente Nederweert – t.a.v. mevrouw A. Meeuws – Postbus 2728 –
6030 AA Nederweert

NIET GESCAN

/ STUKS

0 TEKENING: GROTER DAN A3

0 FOLDER/BOEKJE

0 AKTE

0 ANDERS *tweevoud Advies inzake bouwplan*